

๑๒๕๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติ
ทางหลวง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๔๙๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๙๓

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกคำวิเคราะห์ศัพท์ของคำว่า “ทางหลวง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหรือถนน ซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์การจราจรสาธารณะทางบก นอกจากทางรถไฟ และให้หมายความรวมถึงที่ดิน พืชพันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อ หรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้วเขต หลักเขต หลักระยะ ป้ายจราจร เรือสำหรับขนส่งรถข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นลงรถ และอาคารหรือสิ่งอื่นอัน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

เป็นอุปกรณงานทาง บรรดาที่ได้จัดไว้ในขอบเขตที่ดินทางหลวง และเพื่อประโยชน์แก่งานทางหลวงนั้นด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้กรมทางหลวงแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่กำกับตรวจตราทางหลวงและงานทางในราชอาณาจักร

ให้อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง และการจราจรในทางหลวงนอกเขตเทศบาล ให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการนั้น

ในการควบคุม ตรวจตรายานพาหนะ และการจราจรตามความในวรรคก่อน ให้อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินและเจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่อย่างเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการนั้น เว้นแต่อำนาจเปรียบเทียบ

การแต่งตั้งเจ้าพนักงานตามความในมาตรานี้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ เพื่อบำบัดป้องภัยอันตราย ซึ่งจะมีมาเป็นสาธารณะโดยฉุกเฉิน ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจที่จะใช้วัตถุในที่ดินภายในบริเวณที่เกิด หรือใกล้เคียงกับอันตรายเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของงานทาง และมีอำนาจที่จะเกณฑ์จ้างราษฎรตลอดจนเครื่องมือ เครื่องจักร ยานพาหนะ สัตว์ และอุปกรณ์บรรดาที่เป็นประโยชน์แก่งานทางตามอัตราจ้างและวิธีการซึ่งจะได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

การใช้วัตถุในที่ดินเพื่อประโยชน์ของงานทางนั้น ให้ผู้อำนวยการทางหลวงคิดค่าเสียหายชดเชยให้แก่เจ้าของวัตถุ หรือเจ้าของที่ดิน แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เห็นสมควร ถ้าไม่เป็นการตกลงกันได้ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

“มาตรา ๓๓ เพื่อกิจาทางหลวง ผู้อำนวยการทางหลวง โดยอนุมัติอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน มีอำนาจที่จะประกาศ ห้ามไม่ให้ใช้ยานพาหนะบนทางหลวง โดยที่ยานพาหนะ นั้น ๆ มีน้ำหนักรวมทั้งน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่ได้กำหนด หรือ ยานพาหนะชนิดใด ๆ อันอาจจะทำให้ทางหลวงเสียหายได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราช บัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๕๒ และให้ใช้ความต่อ ไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ ทางหลวงสายใดทั้งสาย หรือแต่บางส่วน ยังไม่มีเขตทางปรากฏแน่ชัด หรือไม่ได้ขนาดมาตรฐาน ซึ่ง อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินได้ออกข้อบังคับกำหนดไว้ตาม มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตทางและกำหนด เขตสงวนสองข้างทางไว้เพื่อขยายทางได้ โดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

ถ้าผู้ใดจะปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ภายในเขตดังกล่าวในวรรค ก่อน ให้ขออนุญาตต่อผู้อำนวยการทางหลวง เมื่อได้รับ อนุญาตแล้วจึงจะทำได้ แต่ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าทำขวัญ หากได้มีการสร้างหรือขยายทางหลวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศกำหนดเขตทาง หรือ
กำหนดเขตสงวนตามมาตรา^{๕๕}ทั้งหมดหรือบางส่วน โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราช
บัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๕๒ และให้ใช้ความต่อ
ไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๗ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินรกร้างว่าง
เปล่า และไม่มีผู้ครอบครองไว้เพื่อประโยชน์งานทาง โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่
วันประกาศไปแล้วไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิ ให้ถือว่าที่ดินนั้นตกอยู่
ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวง และห้ามผู้ใด
เข้าครอบครอง หักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใดๆ
ในที่ดินนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวง
การเพิกถอนการสงวนตามมาตรา^{๕๕} ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราช
บัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๕๒ และให้ใช้ความต่อ
ไปนี้แทน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๙๗

“มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ หรือฝ่าฝืนประกาศห้ามตามมาตรา ๓๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒

“มาตรา ๔๐ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐ ตร. แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒

“มาตรา ๔๐ ตร. ผู้ใดบังอาจกระทำการปิดกั้นทางหลวง หรือวางวัตถุที่แหลมหรือมีคม หรือนำสิ่งใดมาขวางหรือวางบนทางหลวง หรือกระทำด้วยประการอื่นใดบนทางหลวง อันอาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และจำคุกไม่เกินสามปี”

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ในระหว่างกำหนดเวลาที่ใช้ใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน เจ้าหน้าที่เวนคืนออกสั่งหากรมทรัพย์มีอำนาจภายในเขตตามแผนที่ ดังต่อไปนี้

(ก) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจ หรือตรวจสอบวัตถุก่อสร้างทางหลวงจนกว่าจะเสร็จ

(ข) กำหนดเขตที่ดินที่ประสงค์จะเวนคืน และแนวเขตของกิจการซึ่งประสงค์จะกระทำบนที่ดินนั้น

(ค) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต และแนวเขตโดยปักหลักหรือชุดคู

(ง) ตัดหรือถางต้นไม้ พืชพันธุ์ ไร่ หรือป่า อันจำเป็นแก่กิจการดังกล่าวไว้ใน (ก) (ข) หรือ (ค)

แต่ห้ามมิให้เข้าไปในอาคาร ลานบ้าน หรือสวนมีรั้วกันอันติดต่อกับบ้านซึ่งเป็นที่อยู่ เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองออกสั่งหากรมทรัพย์อนุญาต หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

แจ้งความเรื่องกิจการที่จะทำไม่น้อยกว่าสามวัน ก่อนเริ่มทำ
การนั้น

ในกรณีความจำเป็นเพื่อดำเนินการสร้างทางหลวงที่เร่ง
ด่วน นอกจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะมีอำนาจ
ตาม (ก) (ข) (ค) และ (ง) แล้ว ให้มีอำนาจเข้าครอบ
ครองอสังหาริมทรัพย์และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการ สร้างทาง
หลวงในอสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ ได้อีกด้วย

ทางหลวงที่เร่งด่วนตามความในวรรคก่อน ให้รัฐมนตรี
เป็นผู้กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
เนื่องจากพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๕๒ มาตรา ๕
มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗
มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ ไม่เป็นการเหมาะสมกับภาวะการณ์
และไม่บังเกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เป็นการสมควรและจำเป็น
แก้ไขให้เป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น.